

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre 18 k.
Nagyedévre 4 -
Melyben házhoz hordva:
Egy évre 20 kor.
Nagyedévre 5 -
Külső postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Nagyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 84. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1916. április 12.

Lépésről-lépésre előre.

Berlin, április 11. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Az angolok többszörösen jelentékenyen fokozva tüzérségi tevékenységeiket az éj folyamán Saint-Eloi-tól délre erős közigránátámadást intéztek ellenünk, amely tölesérállásunk előtt **meghíusult.** Az állás egész terjedelmében szilárdan birtokunkban van. Az Argonnokban a La Fille Morte-nál és tovább Vaocourt-tól keletre a franciák **több robbantással csak önmaguknak okoztak kárt.** A Maas két oldalán a harci tevékenység tegnap is igen élénk volt.

A Forges-pataktól délre Haucourt és Béthincourt között elfoglalt francia állások ellen intézett ellentámadások az ellenségre nézve **vesztésseljesen összeomlottak.** A sebesületlen foglyok száma 22 tiszttel és 549 főnyi legénységgel, 36 tisztre és 1234 főnyi legénységre, a zsákmány pedig 2 ágyura s 22 géppuskára emelkedett.

A Bois de Corbeau-tól délre további erődházaknak elfoglalása alkalmával ma éjjel 222 foglyot és egy géppuskát szállítottunk be. Az ellenségnek Chatancourt irányából intézett ellentámadása a keleti partról indított hatásos oldalozó tüzünkben **meghíusultak.** A Maas jobb oldalán az ellenség hiába kísérelte meg, hogy a Cotes du Poivre délnyugati szélén elvesztett területet visszaszerezze. A Douaumont erődtől délnyugatra az ellenség **kénytelen volt további védelmi műveket átengedni,** amelyekből néhány tucat foglyot és 3 géppuskát hoztunk vissza. Védoágyunk Yperntől délkeletre **leszereltek 2 ellenséges repülőgépet.**

Keleti és Balkáni hadszíntér. Különös jelentőségű esemény nem történt. (Min. eln. sajtóosztály.)

Az olaszok nyílt városokra és kórházakra tüzelnek.

Olasz hadszíntér. Budapest, április 11. (Hivatalos.) A harcvo-
nal egyes szakaszain a tüzérségi tűz élénkebbé fokozódott. Az ellenség
tervszerűen tüzelt az arcvonalunk mögött fekvő **helységekre.** Így a ten-
germelléken Duinó, Görz déli része, a Sankt-Peteri **kórház** és a görzi
grófság több más helysége, Karinthiában Sankt Kathrein és Uggovic
(a Danale völgyben), Tirolban Levico és Rovereto nehéz tűz alatt állot-
tak. Rivánál a harcok tovább folynak.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, április 11. (Hivatalos.)
Nincs nevezetesebb esemény. Höfer.

Asquith szerint még öt évig tart a háború.

Budapest, április 11. (Saját tudósi-
tónktól.) Londoni jelentések szerint Asquith
angol miniszterelnök a nála tisztelgő fran-
cia parlamenti küldöttségnek ezeket mon-
dotta:

Németország szeretné, hogy mi vegyük
át a megvert ellenség szerepét. De mi nem
vagyunk megverte s nem is fognak meg-
verni minket. Békefeltételeink azok, ame-
lyekért fegyvert fogtunk. A négyes szövet-
ség célja, hogy minden civilizált népnek
ugyanazon jogokat biztosítsa. A jövőben
nem szabad megengedni, hogy a katonai
kaszt nemzetközi kérdések megoldásában
részt vegyen.

A Neue Züricher Nachrichten írja:
Rómában Asquith fél óráig volt XV. Be-
nedek pápánál audiencián. Kijelentette, hogy
a háború még öt évig fog tartani.

A korfui szerbeket elszállítják a nyugati frontra.

Budapest, április 11. (Saját tudósi-
tónktól.) Rotterdamból jelentik: A korfui
szerb csapatokat elszállítják a nyugati
frontra. Franciaországban már jelentkeztek
a korfui szerbek.

A német buvárhajók munkában.

Budapest, április 11. (Saját tudósi-
tónktól.) Párisból jelentik: A Havas-ügynökség
szerint a Caledonia gőzhajót német buvárhajó
elsüllyesztette.

A B. Z. am Mittag jelenti: Ez év áp-
rilis elsejéig a német buvárhajók 90 000
tonna tartalmu ellenséges hajót süllyesztettek
el. Januárban 20 000, februárban 40 000,
márciusban 50 000 tonnatartalmu hajót. —
Ezenkívül 2 segédhajót 28 000 tonnatar-
talommal.



Csak azoknak a cigarettázóknak,
kik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet
MODIANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyeken nincsen sem bronz, sem színnyomás,
és minden hüvelyben benne van víznyomással a gyáros aláírása.

Főraktár: Heller és Seidmann uraknál Nagyváradon.

MEGALAKULT a Fényűzés Elleni Liga Nagyváradon.

Budapesten nem is olyan régen meg alakították a Fényűzés Elleni Ligát, melynek kötelékébe beállottak mindazon hölgyek, akik megértve a kor szellemét, a haza és az eljövendő béke érdekében minden áldozatra késznek nyilatkoztak. Nagyvárad a vidéki városok közül az első, amely követte a nemes példát és csatlakozott a hazafias mozgalomhoz. És ez a fennkölt eszme kiváló harcosának, özv. Báthory Nándornénak az érdeme, aki nagyváradi utját arra használta fel, hogy nálunk is kitűzze a liga zászlaját.

Hívó szövegére megmozdult Nagyvárad hölgyközönsége, hogy szolgálatába lépjen az általa kitűzött nemes hazafias célnak. A városháza nagyterme színültig megtelt érdeklődőkkel és hogy mindenki átérzte az akció nagy erkölcsi súlyát, mutatta az, hogy hivalkodó, cifra kosztümöket sehol sem láttunk. A váradi hölgykoszorú kivül a társadalom több előkelő férfitagja is megjelent az alakuló gyűlésen.

A gyűlés vezetője özv. dr. Személy Kálmánné volt, aki egész életében mindig készséges vezetője és támogatója volt a nemes mozgalmaknak. Szép beszédben üdvözölte a megjelenteket s felkérte özv. Báthory Nándornét előadásának megtartására.

Lelkes tapsok között lépett az előadó székre özv. Báthory Nándorné.

Tudta előre, hogy Nagyvárad hölgyei lelkesen fel fogják karolni a nemes ügyet, amelynek érdekében ő munkálkodik. Biztos tudomásuk van arról, hogy katonai helyzetünk igen fényes, mert mindenütt az ellenség földjén állunk. Ellenségeink tehát gazdaságilag akarnak bennünket tönkretenni, csakis ezen az uton remélnek sikert. Mig katonáink a harcokban véreznék a kivi vandó békéért, az itthonlevő nőknek szintén ki kell venni részüket, ha más módon is, eunek a megszerzésében. És pedig az ellenség abbéli szándékát kell megtörni, hogy bennünket gazdaságilag tegyen tönkre. Ez pedig az által érhető el, hogy óvakodunk a divatok után való szaladgálástól. Ez ellenségeink malmára hajtáná a vizet. A semleges államoktól nagyrészt elvagyunk zárva, éppen ezért meglevő készleteinket nem szabad a divatszámával pocskolni. A szövetre, bőrre stb. a hadseregnek van szüksége. Viselje mindenki régi ruháit, e miatt most nem szabad szégyenkeznünk, ez most inkább erény, a nők háborus erénye.

A nők a másik kötelessége a takarékoság. Elelmikészleteink fogynak, hiszen ez természetes is, behozatalunk most nincs, mint a békében. Mindenki redukálja a minimumra háztartását, vendégeskedéstől óvakodjunk, csak a legszükségesebb táplálékra szorítkozunk, a csemegéket és egyéb élvezeti cikkeket teljesen mellőzzük. Beszédében továbbá eklatáns példákat hoz fel, hogyan gazdálkodják a nő a háboruban, hogyan neveljék a leányokat a takarékos ságra, a hasznos gazdálkodásra. Felszólítja a nőket, hogy csatlakozzanak a hazafias mozgalomhoz és szerezzenek minél több hívet annak, hogy a kívánt eredményt elérhessük.

A közönség kitörő éljenzéssel köszönte meg az igazán élvezetes és népszerű módon megtartott beszédet, amely menten minden szónoki cifraságtól, mindvégig a praktikus uton haladt.

A másik előadó Lukács Ödön fő-

jegyző volt, aki szintén magasszárnyalású és igen tartalmas beszédet tartott az élelmi cikkek beszerzésének nehézségéről és a magyar nők kötelességeiről.

Elmondta, hogy a magyar nő hajdan négy fal között élt, minden idejét csupán a háztartásnak szentelte. Az újabb időkben a régi tág háztartásokat a szűkebb kamara rendszer váltotta fel, a nők a háztartást teljesen elhanyagolták. A mostani súlyos idők ismét visszahozták a nőket a háztartás gondjához. Gazdasági helyzetünk most igazán a nők vállain nyugszik, nagy szükség van az ő takarékoságukra. Bár képleteink még vannak, azonban mi reánk nagy feladatok hárulnak. Mienk eltartásán kívül szövetségeseinket is kell élelmiszerekkel segítenünk; szóval kivetelünk van, de behozatalunk nincs. Nagy készlet van a fukar spekulánsok kezén, akik arra vároak, hogy az érték növekedéssel minél nagyobb hasznot húzzanak. 1914 ben a warhaállományból a polgári lakosság jóval nagyobb készletet fogyasztott el, mint amennyi meg lett volna engedve, ez által a készlet alaposan csökkent. A kormány az ármaximálással fordított intézkedéseket tett. Először szabályozta az árakat a hentes és mészárosoknál, ami aztán azt idézte elő, hogy a termelők szabadon srófolták feljebb és feljebb az árakat, úgy hogy a feldolgozók nem tudták tartani a maximáló rendeletet. Természetesen, hogy a termelők ekkor igen nagy mennyiségű szállítmányokat vittek ki Ausztriába, ahol megfizették a drága árakat.

Felsorolja tovább az élelmicikkek beszerzésének a nehézségeit, utalva rá példaként Nagyvárad élelmiszeréből kifolyólag. Beszéde végén annak ad kifejezést, hogy a nőknek is a küzdelem útjára kell térni, hogy önmegtartóztatásukkal ők is megmunkálják dicső küzdelmünk sikeres befejezését.

Özv. Személy Kálmánné rövid, de szép szavakban elmondott összefoglalója után tor-dai Molnár Gézána kiadta a belépési ívet, amelyeket Nagyvárad hölgyei közül száznyolcvan irtak alá. A Fényűzés Elleni Liga tagjai megkülönböztető jelvényt fognak viselni.

Az oroszok nem nyomulhatnak Bagdad felé.

London, április 11. Lord Frasher a Daily Mail ben felhívja a kormányt, hogy haladéktalanul gondoskodjék arról, hogy három héten belül meantsék fel a Kut-el Amarában bezárt angol sereget. Ha Towashend ezredes ezalatt nem kap segítséget, könnyen baj történhetik. Nem szabad abban bizni, hogy az oroszok támogatása fogja felszabadítani az angolokat, mert az oroszok Bagdad felé való előhaladásáról semmi hír sem érkezik Teheránból. Ugy látszik, hogy az oroszok csak a felkészülés, a szervezkedés és a municiógyűjtés munkájával vannak elfoglalva, de a számadás ideje még nem érkezett el. Ha az angolok itt óvatosabban haladtak volna előre, most nem volna ilyen nehéz gond sorsuk felől.

A mezopotámiai angol sereg végveszedelme.

Budapest, április 11. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: **Truth udvari katonai lap jelentése szerint Kut-el-Amarában Thowsend ezredes 7000 angol katonával végveszedelemben forog, mert ivóvizük hiányzik.**

A házbérfillér adóalapja.

Lejárt az indennitás.

Huszonegy napi kemény munka után Juricskay Barnabás pénzügyi tanácsos elkészítette azt az összeírást, amely Lukács Ödön javaslatának alapjául fog szolgálni a házbérfillér behozatalához.

A házbérfillért a pénzügyi tanácsos progresszív alapon tervezi, az adóalap emelkedésével fokozatosan emelkedő százalékokkal. Az összeírás eredménye szerint

Ujvároson

5845 adózó van, akiknek adózása így oszlik meg:

1—120 koronáig	106.222 K
200	234.039 "
300	273.685 "
400	212.022 "
500	175.564 "
600	184.125 "
700	100.888 "
800	141.226 "
900	86.742 "
1000	154.971 "
1500	337.937 "
2000	381.350 "
3000	217.586 "
3000 K felül	483.712 "

Olasziban:

adózó 5679 lakó.

1—120 koronáig	84.621 K
200	187.720 "
300	217.999 "
400	151.430 "
500	141.256 "
600	169.232 "
700	38.969 "
800	129.467 "
900	81.356 "
1000	144.902 "
1500	252.177 "
2000	217.200 "
3000	197.631 "
3000 K felül	604.570 "

korona az adóalap.

Velencén és Váralján az adóalap 1 225 000 korona körül van.

Lukács Ödön főjegyző tervezete (javaslata) szerint 7 millió korona az adóalap, amely után 4 százalék a házbérfillér s így a jövedelem 280.000 korona lesz. A progresszív adórendszer szerint az összeg változik s lehet, hogy kevesebb lesz, valószínűleg alig éri el a 200.000 koronát.

Az bizonyos, hogy az ügy sietős, mert a tanács indennitása április 1 én lejárt s tulajdonképp most ex lexben vagyunk, tehát költségvetésre s nem programra van szükség. Egy darabig ugyanígy is megy valahogy a közigazgatás, de meddig, azt sem mi, sem a városház urai nem tudják. S a vége ugyanis egy legujabb kölcsön lesz.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mirt**, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Moff, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B.

* **Gyurjad Gyurka.** Pisztkáld ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dayeszter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvevő. Rendkívül érdekes lemez újdonságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedük, gramafonok, hurkülönlegességek. Gramafonok, hangszerek olcsó szakszert javítása.

Az első rés Verdun belső védelmi vonalában

Budapest, április 11. (Saját tud.) Bazeli lapok jelentik: A Douaumont és Harcourt francia erődök elestével a verduni állandó erődítések belső vonalában az első rés támadt három kilométer szélességben.

Genf-ből jelentik: Verroux tábornok azt írja egy francia lapban, hogy a franciák Bethincourt-tól délre tért vesztettek a Verdun belső védelmi vonalát komoly veszedelem fenyegeti. A hátrálást akadályozza meg a hadvezetőség, mert a Maas jobb partja is elvesz.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a francia második védővonal teljesen ki van téve a német ágyuk tüzeinek. Verroux tábornok írja, hogy a németek egész közel jutottak a 304-es magaslathoz.

A lángban álló Verdun apacsok zsákmánya.

Budapest, április 11. (Saját tudósítónktól.) A Deutsche Tageszeitung jelenti, hogy a német ágyuktól lángbaborult erdun a franciák Parisból hozattak tüzoltókat, de ezek képtelenek a tüztengert megfékezni. Fogoly francia tisztek beszélik, hogy Verdun párisi apacsok és rablók özönlöttek el s lopnak, rabolnak, végül gyujtogatnak, hogy rablásaik nyomát eltüntessék.

A verduni helyzet német szemüvegen át.

Budapest, április 11. (Saját tudósítónktól.) A Kölnische Zeitung jelenti: Béthincourt bevételével a Verdun előtti eredeti francia állások a németek birtokába jutottak. 70 kilométer szélességben és 8 kilométer mélységben benyomták az Avancourt-tól Cotes Lorrainig terjedő francia hadállást. A németek most feltartóztatlanul előre nyomulnak.

Verdun eleste hetek kérdése.

Bern, április 11. Az United Press harszeri tudósítója tele van áradó dicsérettel a német trónörökös személyéről. A trónörökös alig időzik a főhadiszálláson, mely a tüzyná'on kívül egy kis faluban állomásozik, hanem egész napját a fronton tölti. A környezetében levő tisztek mind egészen biztosak a végső győzelemben. Nézetük szerint Verdun eleste csak hetek kérdése és a trónörökös a nagy támadás előtt még ki akarja pihentetni csapatait.

Német buvárhajók az angol flotta ellen.

Bern, április 11. A Daily Telegraph írja: A lemondott Tirpitz admirálisnak az volt a kedvenc terve, hogy megtámadja az angol flottát, míg az orosz hajórajt a Balti-tenger jégtorlaszai mozdulatlanúságra kényszerítik. Ezzel szemben a londoni lap attól tart, hogy Németország nem flottájával, hanem tengeralattjáróival és Zeppelinjeivel fog támadást intézni az angol flotta ellen.

Szociálista békegyűlések az olasz kormány engedélyével.

Budapest, április 11. (Saját tud.) Luga-nóból jelentik: Az olasz kormány megengedte, hogy az olasz szociálisták május elsejére tervezett békegyűléseiket megtarthassák. Rómában 30 ilyen békegyűlés lesz.

Előrenyomulásunk az olasz fronton.

Budapest, április 11. (Saját tudósítónktól.) A Kölnische Zeitung írja: Magyarosztrák csapatok az Isonzó mentén és Dél-tirolban néhány ponton erősen támadnak, a stiefti-hágón igen fontos olasz állásokat elfoglaltak.

Svédország kezdeményezze a békét.

Budapest, április 11. (Saját tud.) Stockholmból jelentik: A svéd második kamarában javaslatot terjesztenek elő, hogy a kamara kérje fel a svéd kormányt, hogy a béke érdekében konferenciát hívjon össze a semleges államok részvételével. A javaslatot elfogadták.

Éjjeli ülések a román parlamentben.

Budapest, április 10. (Saját tud.) Bukarestből jelentik: A román képviselőház májtól kezdve éjjeli üléseket tart, hogy a költségvetést elintézzék. A kormány ápril 14-ig el akarja intéztetni a költségvetést s aztán az ülészakot berekeszti.

Görögországban legyilkolt bolgárok.

Szófia, április 11. A bolgár kormányhoz részletes jelentések érkeztek arról, hogy a görögországi entente csapatok az általuk megszállott területen több városban az ott lakott bolgár alattvalókat bezárták házaikba és rájuk gyujtották az épületet. Azokat a szerencsétleneket pedig, akik az égő házakból kimenekültek, legyilkolták. A bolgár kormány athéni követe útján jegyzéket intézett a görög kabinethez, amelyben 65 ilyen esetet sorol fel és erélyes intézkedésre hívja fel a görög kormányt, hogy a jövőben hasonló embertelenségek a Görögországban lakó bolgár alattvalókon el ne követhetessenek. A jegyzéket Passarov követ nyújtotta át Szkuludisz miniszterelnöknek, aki nagy felháborodással vett tudomást az entente-csapatok által elkövetett embertelenségekről és kijelentette, hogy a görög kormány sürgősen intézkedni fog az entente által megszállva tartott területeken lakó bolgárok kellő védelméről.

Uj német buvárhajók.

Bern, április 10. A párisi Temps írja: Oly híresztelések kerültek forgalomba, amelyek szerint a németeknek sikerült periszkóp nélküli tengeralattjárókat építeni. Ehhez meg kell jegyeznünk, hogy az utóbbi időben történt számos torpedózuzásnál látták ugyanis a torpedó tajtéksávját, de a támadó tengeralattjáró periszkópja nem volt látható. Hogy ezek a híresztelések nem csupán sejtések, ezt a Landstorm hollandi folyóirat egy tengerészeti technikai cikke is bizonyítja, amely ily építkezésekről beszél. A hajótesten való elmés elhelyezésű lencsék és tükrök lehetővé teszik, hogy a parancsnok megtehesse a szükséges számításokat buvárhajójának irányítására. Noha ily buvárhajók a víz színén kénytelenek ugyan tartózkodni, ellensúlyozza ezt az az előny, hogy a periszkóp hiánya nem vonhatja maga után a szembejövő hajó figyelmét.

Megszüntek a harcok Sueznél.

Bern, április 11. A Journal de Genève jelenti Lyonból: Angol és kanadai csapatokkal megrakott hetven vonat vonult itt át észak felé. Ezek a csapatok a Szezi csatornától jöttek, amely ellen az előrehaladott évad következtében valószínűleg vált a támadás s így az egyiptomi seregeket valószínűleg egy európai harctéren akarják felhasználni.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!!!
Hadsegélyző Hivatal főpénztára,
Képviselőház.

Hofbauer Pál temetése.

A város társadalmának impozáns részvéte mellett, nagy gyászpompával ment vegbe tegnap délelőtt néhai Hofbauer Pál takarékpénztári vezérigazgató temetése. A szeretet, becsülés és tisztelet megható módon nyilvánult meg a kiváló férfiú végtisztesség tételénél.

Előkelő közönség töltötte meg a gyászház udvarát és a Rimanóczy-utatót.

A gyászoló közönség soraiban voltak a többek között:

Hlatky Endre főispán, a Nagyvárad Takarékpénztár igazgatósági tagjaival és tisztviselőivel, Siket Traján, Gellert László kir. tan., dr. Hoványi Géza orsz. képviselő, Rimler Károly polgármester, dr. Hoványi Gyula, Sulyok István, Tatár Zoltán, dr. Fráter Imre, Ember Géza, Tóth Imre, Németh István, Maros Gábor, Fényes Manó, Hiemesch Frigyes, Keresztly Kornél, Eleméry Ferenc, dr. Thuray Kálmán, dr. Medvigy Gábor, dr. Sarkadi Lajos, dr. Krüger Aladár, dr. Gyémánt Jenő, Havas Mór kir. tan., Buttyka Lajos, Frankó Endre, Vasady Lajos, Baróthy Pál, Pallay Lajos, dr. Kovács S. János, Lukács Géza vezérőrnagy, Moskovits Miksa, dr. Moskovits József, Kőszeghy József, Tabéry Armin, Lukács Odón, dr. Fásy Lajos, Petry Gyula, Aufrecht Mór, Báthory Ferenc, Kotzmann János, Szűts Izse, Mikusay József, Gábel Jakab, Balázsovits Rezső, Láng József, Czeglédy Jenő, Szilágyi Géza, Kerekes Elek, Sztarill Ferenc, Réz Mihály, dr. Kiss Döme, Krausz Samu, Moskovits Mór, Schway Vilmos, Darvassy Lajos, Zsdánszky László, dr. Adorján Armin, Breider Armin, Rendes Vilmos, Karger Sándor, Nagy György dr. Frankó József, Boldog László (Mezőtelegd), Fekete Sándor, Mezey János, Ternyei Antal, dr. Szemes Ferenc, dr. Demetrovits Elek, Balogh Vilmos, dr. Friedländer Ernő, Pásztor Ferenc, Lövinger József stb., az evang. női gyámintézet tagjai testületileg, Petry Gyuláné vezetése alatt a felső kereskedelmi fiú és leányiskola növendékei tanáraik vezetése alatt lobogóval.

A díszes masszív érekeporsó felett Materny Imre ág. ev. lelkész megható imát mondott, amely után megindult az impozáns gyászmenet.

Az elhunytat a gyászkocsig Hiemesch Frigyes az Osztrák Magyar Bank fiókjának főnöke és a Nagyvárad Takarékpénztár tisztviselői vitték.

A gyászmenetet a felső kereskedelmi iskolák növendékei nyitották meg; utánuk haladt a szebbnél szebb koszorúkkal borított kocsis, a temetést végző lelkész. A koporsó díszes négyes fogatú üveges gyászkocsin volt elhelyezve, amelyet a gyászoló család férfi tagjai és a nagyszámu résztvevő közönség követett. Hosszu kocsisor zárta be a gyászmenetet. Az első kocsiban az özvegy, az elhunyt leányai és özvegyanyja: id. Hofbauer Pál nyug. ág. ev. lelkész foglaltak helyet.

A gyászmenet a Körös-utcai ág. ev. templomba vonult, ahol Materny Imre lelkész magas szárnyalású, remek hasonlatokban gazdag gyászbeszédet mondott, méltatván a kiváló férfiú erőnyekben gazdag életét.

A templomból a gyászmenet a Rulikovszky-temetőbe vonult, ahol Materny Imre szép imát mondott.

Megkapó, a lelkekben mélyig ható, feledhetlen volt, mikor a nyitott sírnál a testben megtört aggastyán, az elhunyt édes-

atyja, aki nyugalmazott lelkész, elbucszott egyetlen fiától.

Bucsubeszédét azzal kezdte, hogy köszönetet mondott Nagyvárad társadalmának a nagy részvétért, amely fia temetésén meg nyilvánult. Ebből látja, hogy fia úgy élt, hogy embertársai szeretetét kizsoltotta magának. Atyai szive mérhetetlen fájdalmát ez a szeretet, ez a részvét enyhíti. Itt a nyitott sírnál, fia haló porai felett elmondhatja, hogy fia életében neki egyetlen percnyi bánatot sem okozott: ez az első fájdalom, amelyet atyai szívében keltett, az elválással. Hogy most össze nem roskad a fájdalomtól, erre erős a vallás vigasza ad, mely a hívő keresztényt megkülönbözteti a hitetlenektől. Nekünk, keresztényeknek a halál, a temető nem a végleges elmulást jelenti, a mi temetőink kapuján nem az örökkévaló elmulás, hanem az van felírva: Föltámadunk! Elválásunk nem örök. Isten veled! még találkozunk teenn, a csillagok honában.

A nagy lelkierővel elmondott gyönyörű bucsuszavak alatt egyetlen szem sem maradt szárazon s zokogás töltötte be a temetőt.

Ezután leengedték a koporsót a családi sírba s a korán elhunyt kiváló férfiú pörhüvelyét átadták az anyaföldnek.

A ravatalt és a koporsót a gyászoló család és a tisztelők, barátok elhalmozták koszorúikkal. A koszorúk szalagjainak felírtai a következők voltak:

Forrón szeretett drága apuskáknak — Irmád, Gizike és Cicád. Editék és Bélád — szeretetünk sírodba is elkísér imádott apuskáknak Forrón szerető édes atyád — drága egyetlen jó fiának. Özv. Lázár Mártonné — utolsó üdvözlétül. Karesi és Rózsika Palinak — utolsó üdvözlétül. Bartha Endre — szeretett nászomnak. Szeretett vezérigazgatójának — a Nagyvárad Takarékpénztár. Pallay Lajos és családja — részvétük jeléül. Moess Károly és családja — tiszteletük és szeretetük jeléül. Gellérték — felejthetetlen emlékü Palinak. Andrányiék — Palinak, utolsó üdvözlétül. Huzella Iona és Erzsike — igaz részvéttel. Kiss Lajos és neje — felejthetetlen jó Igazgatóknak. Grüner Tivadár és neje — baráti részvéttel. Szeretett rokonok — Ruschill Edmund. Felejthetetlen rokonok — Matild és Berezi. Felejthetetlen rokonok — Mili néni, Muki bácsi. Utolsó üdvözlétül — Takácsék. Szeretett jeléül — Gyula és Gizike. Édes Palinak, Isten veled — Józsa és Tóni. Szeretett alelnökének — a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok. Tenkei Takarékpénztár — felejthetetlen igazgatósági tagjának Hűséges főgondnokának — az evangélikus egyház. Igaz szeretettel — Tomózer Mihály és neje. Hálás tisztelete jeléül — a nagyvárad Vörös-Kereszt Egyesület. Szeretett karitásunknak — a nagyvárad pénzügyintézetek vezetői Tisztelete jeléül — özv. Madarász Gergelyné. Kegyelettel az egyület érdemes tagjának — a nagyvárad nemzeti munkapárt. Boér Lajosék — lesújtott rokon szeretettel.

Az impozáns díszű temetést kiváló gondtal és nagy figyelemmel Veiszlovits Adolf és fia első nagyvárad temetkezési vállalata rendezte.

Husvétli illatszerek, parfüm és man-kür-ka etták, kölnivizek nagy választékban a legesinosabb kivitelben kaphatók Farkas István „Apolló” Drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B

* **Kiadó** Szarvas-sor 15. sz. alatt üzlethelyiség lakással együtt május 1 től. Etekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Bolgár-magyar testvériség.

Rimler Károly polgármester a következő felhívást teszi közre:

A Bolgár Vörös Kereszt támogatására alakult országos bizottság adakozásra felhívó szövege, mellyel nem csak emberbaráti, hanem politikai célt is szolgált, az egész országban élénk viszhangra talált, mert a gyűjtesek az egész ország területén a társadalom minden rétegében szép eredménnyel jártak.

A bizottság azonban most a propaganda egy újabb neméről gondoskodott, hogy a társadalomban a nemes ügy iránti érdeklődést ébren tartsa. A gyűjtés ez újabb nemét a bizottság akkép óhajtja megvalósítani, hogy sok százezer a bolgár-magyar testvériséget ábrázoló képes levelezőlapot bocsátanak a magyar társadalom rendelkezésére abból a célból, hogy a levelezőlapokra nyomtatott magyar és bolgár szövegei üdvözlethez képest minden aláíró név szereint üdvözölhesse a bolgár nemzetet és ezen levelező lapok annak idején a bizottság útján a bolgár király és királyné öfelségének fogadják megküldeni.

Felkérem tehát ez uton a város áldozatkész, minden szép és nemesért lelkesedő közönségét, a város területén levő hatóságok, egyesületek és közhasznú intézmények vezetőit, hogy a Bolgár Vörös Kereszt támogatására alakult Országos Bizottságnak ezen magasztos akcióját kiki tehetsége szerint támogassa, a propaganda sikerét mozgátsa elő.

Mit tárgyal a város?

A csütörtöki közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön tartja április havi közgyűlését.

A törvényhatóság elé kerülő javaslatokat már ismertettük.

Nagyobb fontosságú kérdés alig egy pár van felvéve a tárgysorozatba s így valószínűleg az első napon befejezik a tárgyalást.

A kitűzött ügyek a következők:

1. A város polgármesterének jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.
2. A m. kir. belügyminiszter urnak a drágasági segélyben nem részesült tisztviselők és alkalmazottak drágasági előlege ügyében kelt leirata.
3. A m. kir. belügyminiszter urnak a városi közigazgatási alkalmazottak háborus segélye ügyében kelt leirata.
4. A tanács, mint állandó választmány a város házi pénztárának, továbbá az abban kezelt alapok és alapítványoknak 1914. évi zárszámadását tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti.
5. U. az a város közuti alapjának 1916. évi költségelirányzatát tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti.
6. U. az az Ulfert féle alapítvány alapító oklevelét tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti.
7. U. annak javaslata a Sztaroveczky gyermekkorház alapítványból özv. Tullics Józsefné haszonélvezeti összegének építési alapként leendő kezelése tárgyában.
8. Ber-náth Lajos és neje felebbezése a Rulikovszky-uti telekrészök visszaszerzése ügyében hozott tanácsai véghatározat ellen.
9. A tanács, mint állandó választmány a vár, a katonai kórház és lovassági laktanya vízhasználatára vonatkozó szerződését jóváhagyás végett beterjeszti.
10. U. annak javaslata Schenkengyel Sándor esatorna felügyelő részére pótdíj megszavazása tárgyában.
11. Balázs Imre városi kézbesítő kérelme Dezső nevű fia után járó családi pótlékának további egy évi időtartamra való folyósítása tárgyában.
12. Molnár János vá-

rosi fogalmazó 3 havi szabadságidő engedélyezése iránti kérelme. 13. Hahn Andorné havidíjas irók 3 havi szabadságidő engedélyezése iránti kérelme.

Miért van ön felmentve?

Tréfa egy barátságtalan kérdéssel.

Valamelyik vidéki városban, így be szélte egy Nagyváradon átutazott ismerősünk, az ottani kereskedőkhez egy előzőkeny uriember állított be.

— X. Y. detektív vagyok a budapesti magyar királyi államrendőrség kirendeltségénél. Felkérem, hogy a kirendeltség hivatalos helyiségében, itt és itt, sziveskedjék megjelenni pontosan holnap délelőtt 8 (vagy fél 9, 9 stb.) órákor.

— Ott leszek, — volt az izgatott válasz.

Az éjszaka sok kereskedőnek nem hozott álmot. — Végiggondolták összes szállításaikat, azokat is, amelyek a hadseregnek szóltak; egyik-másik abban bizakodott, hogy talán szakértő lesz valamelyik folyamatban levő bünperben (van elég) s reggel hosszú sorokban vonultak fel a megjelölt hivatalos helyiségbe. Egyesek a szoba előtt foglaltak állást s várakoztak. Az unalmat a fogház udvarán sétáló ismerős vizsgálati foglyok szemlélésével töltötték el s ez még jobban lehangolta őket.

A kijelölt időben az, akinek meghívója 8 órára szólott, belépett a szobába. A szobában e kérdéssel fogadták:

— Mondja kérem, Ön miért nem katoná?

— Fel vagyok mentve.

— Milyen alapon?

— Nélkülözhetetlenség címén.

— És pedig miért nélkülözhetetlen?

— Kérem én bankokkal dolgozom s nem akarom, hogy elveszítsék pénzüket, hát rendszeresen fizetek. De e célból itthon kell maradnom.

— Az a bankok baja, ha nem fizet, de ez nem lehet ok a felmentésre.

— Kérem nekem nincs személyzetem, s nincs helyettesem, ha elmegyek, tönkremegy az üzletem, mikorra visszajöttem, elvesztettem egész életem faradozásának gyümölcsét s kezdhetsz újra, ha volna erőm, de ma is már öreg ember vagyok.

— Ez az ön baja, más ezer és ezer ember is így járt, mégse mentették fel.

— Emellett beteg vagyok (s megnevezte baját.)

— No jó. Tessék bemondani a nácó níléljét.

A jegyzőkönyvet felvették s aztán a következő kérdést intézték a kereskedőhöz:

— Ki írta az ön felmentési kérvényét?

A gondolat az enyém, én tudtam, mi-
ben van igazam, én írtam a kérvényt.

— Ki írta le?

— Egy alkalmazottam.

— Mondja kérem, nem érintkezett és tanácskozott ön ebben a kérdésben N. N. urral?

A válasz vagy tagadó volt, vagy beismerő. Az iratokat elvették a meghívottaktól s a jegyzőkönyvet aláírták. A kihallgatások érthető izgalmat keltettek keres-

kedő körökben, de ahhoz a honvédelmi miniszter legújabb rendelete alapján joga van bármely hatóságnak, hogy igazolásra szólítsa fel az itthon levő alkalmatlanokat.

Érdekes eset és, ha tréfa is, ügyes tréfa. Gyanus dolog, hogy ismerősünk nem akarta elárulni, melyik városról van szó. Lehet, hogy a históriával csak a felmentettek akart rájleszteni.

A Vörös-Kereszt köszönete.

Az „Ingyentej” javára szombaton este rendezett hangverseny, melyet városunk nagyszámu és előkelő közönsége élvezett végig és fogadott osztatlan tetszéssel — a hadiárvak ingyentej akciójának jelentékeny összeget juttatott.

Nem mulaszthatjuk el ennél fogva, hogy a hangversenyen közreműködő hölgyeknek és uraknak hálás köszönetünket ne nyilvánítsuk.

Hálás köszönet illeti meg *Olti* Mózes tanár urat, színes, eredeti ötletű felolvasásáért, *Weil* Magda hegedűművésznőt, páratlan technikájú, kiforrott művészi tehetségű hegedűjátékáért, mellyel lelkes hallgatóságát nem egyszer viharos tapsra ragadta, *Gömöri Havas* Gáborné urasszonyt, aki gyönyörű énekszámával tette felejthetlenné a művészi eseményekben dus estét, *Vomácska* József tanár urat, aki mindkét művésznőt kísérte zongorán ismert, kitűnő játékával és a bájos természetességgel és közvetlenséggel szavaló *Braun* Elza urleányt, aki kétségkívül zajos sikert aratott a Vörös-Kereszt szép estéjén.

Hálás köszönettel tartozik a Vörös Kereszt vezetősége a műsort egy kedves élőképpel bezáró nagyváradai urileánynak és Nagyvárad város lelkes és hazafias érzsű közönségének, mely mindenkor ott van, amikor nemes célokért áldozni kell, valamint a sajtó derék munkásainak, akik, mint mindig, úgy ezuttal is tevékenyen működtek közre az est sikerén.

Nyomorékok és koldusok beözönlése.

A falu ránk küldi őket.

Mi lett ebből a városból, csak az mutatja igazán, hogy előzönltek a nyomorékok és koldusok. Most, mikor nincs nagy különbség szegény és gazdag között, Isten tudja honnan, mintha vásár lenne vagy mindenszentek estéje, betelepettek ide a megye nyomorékjai, koldusai, világtalanjai s falusi módon tárják eléink testi csönkségeiket.

A Kossuth-utcán négykézláb mászkál egy ember, a járókelők lábai slatt, rongyokban cipeli éhségaszalta testét. Rettenetes ez a néma, lassan csuszó ember. Nincs cseszítívó vagy más menedékház? Hiszen ez koldulni se tud s gondozásra van szüksége, nem a szemétkben való csuszkálásra.

A nemzeti hidat két oldalt megszállták a mezei hadak, vidéki koldusok. A Sztaroveszky-utca és Kálvária-utca sarkán előre köszön egy ember, ha nem adsz neki, utánad kiáltja véleményét. Vasárnapokon a Nagypiac tér és Sánc utca sarkán, meg a Gilányi soron vadul éneklő román világtalan koldus jajgatja rettenetes kérelmét s közben konvulzív görcsök gyöttrik. Fialtal gyerkőc áll mellette, imbecillis, egyik kezén madár-

karomhoz hasonló egy ujj és nagy köröm van, mutogatja és énekel hozzá.

Az Uri utcán szerényen koldul egy vidéki, a Rhédey kert előtt tar fejét uap felé fordítva imádkozik a másik és ismeretes az a villogó szemű, temperamentumos, dus baju uri formájú ember, aki a Rákóczi uton meséli hangosan, hogy „most jöttem ki a kórházból”. Jól öltözött vidéki ember mellett hirtelen leveszi kalapját és alamizsnáért könyörög.

A vidéki koldusok és nyomorékok beözönlése szomorú tünete a háborúnak. A jómódba jutott vidék törvényes kötelezettségeit se akarja teljesíteni s nem tartja el koldusait, hanem nyakunkra küldi. A rendőrség intézkedjék és szoritss rá a falut köteleessége teljesítésére.

A csigérgyarmati gyilkosság.

Tegnap folytatta a nagyváradai esküdt bíróság a tanúkihallgatásokat a csigérgyarmati gyilkosság ügyében.

Szöllősy Gyula esküdbírósági elnök *Csongrádi* Péter tanítót hallgatta ki. *Dimb* Györgyöt vallásos, nagyon szelid embernek mondja, de alattomosnak tartja, mert háta mögött tiszteletlen volt vele szemben.

Lele István jegyző azt mondotta, hogy *Dimb* György alázatos, tisztességtudó ember volt. Kétes jellemű embernek tartotta különösen a lánya feljelentése után, mert annak hitelt adott.

Morár Lázár azon időtájt községi pénztárnok volt, gyanus embernek tartja. Az elhalt *Serán* Pal szociálista volt, de ezért nem üldözték a csendőrök.

Serán Péternét hallgatták ki aztán az elhalt édesanyját. Elmondotta, hogy a fiát egyszer a csendőrök végigkísérték az utcán a falun a község házához. Egyszer otthagya a fia az apósa házat s hazament, 6 hétig volt otthon s a felesége és az apósa hívták haza ismét. A fia temetésén az apósa és az anyósa nagyon el voltak keseredve vejük halálán.

Fehér János fogházort hallgatták ki, aki a borosjenői járásbírósnál együtt dolgozott *Morár* Lázárral s aki kihallgatása után éppugy beszélt el neki is az esetet, mint a járásbíró előtt. Azt kérdezte tőle *Morár*:

— A Zsófit nem hozták még be a csendőrök? Ó is ép oly hibás, mert ő volt az oka, ő tette a kötelet az ura nyakára.

Bodorló György, a Zsófi mostani spósa azt vallotta, hogy a fia nagyon boldog volt a Zsófi-val. Két tulkot adott a fiával, mikor elvette Zsófit s egy hold földet használatra s azt várták, hogy *Dimb* rájuk iratja a vagyont, de nem tette meg s azért a fia képviselőtében beperelte, mire *Dimb* visszavonta a két tulkot, de a per most is folyik a föld terméseiért.

Bodorló Simon, a Zsófi mostani férje elmondotta, hogy Zsófi sohasem szólt neki első férje felakasztásáról. Zsófi tisztelte, szerette szüleit. A feljelentés napján sirva jött Zsófi s panaszkodott, hogy az apja megverte az anyját és őt is. Nagyon sajnálta az anyját s azért azt mondta, hogy feljelenti a szülei dolgát. El is ment a

jegyzőhöz s feljelentette a szüleit első férje meggyilkolásáért.

Az esküdtsek ma folytatja a tanúk kihallgatását.

Drága az irka.

Papírárukban 200 - 500%-os áremelkedés.

Ha a mostani viszonyok sokáig tartanak s a papír ára olyan rohamosan nő, mint eddig, nemsokára a gyerekek nem tudnak irkát venni s nem csinálnak „házi dolgozatokat.“

A papírkereskedők jó része már nyomorog, eddig legalább annyit keresett, hogy megélhetett, a nyereség 80 százaléka volt az övé, s 20 százalék ment munkabérre, ma 70 százalék megy munkabérre, 30 százalék az övé a nyereségből. S a nyeresége alig van, mert azt az árt, amit a gyáros rá diktál, alig meri kérni.

Forgalom volna iskolai íráskan, levél-papírokban, borítékokban üzleti könyvekben, ha volna elegendő ár. De nincsen s folyton fogy a kész árú. Egyes papírfajták ára 200-300 százalékkal emelkedtek, ugyancsak a munkabérek és a költségek is.

A borítékok és levélpapírok 120 százalékkal, iskolai irkák és füzetek 120 százalékkal, egyéb papírneműek 100 százalékkal emelkedtek. Borítékokra és papírzsákókra megrendeléseket nem fogadnak el a nagy cégek. E cikkekben nagy hiány állott be. Az újabb drágulás az 1914. évi árhoz viszonyítva a következő százalék emelkedést tünteti fel:

Papír	80-150	százalék
Len	60	"
Vászon	200	"
Bőrvászon	300	"
Enyv	30	"
Boríték	150	"
Nyerőolaj	500	"
Zselatin	400	"
Keményítő	300	"
Cérna	500	"
Pecsetviasz	500	"
Sparga	280	százalék

kal emelkedtek.

A papírkereskedők titkos körirata szerint újabb áremelkedések várhatók s ez 30 százalékkal lesz.

Igy keserű humor, hogy a külföldről, különösen a Balkánról keresik a mi papír-áruinkat. Mikor nekünk sines elég. Ha így megy, nemsokára az, aki a miniszternek levelet akar írni, egy nyomtatott papír üres oldalára fogja azt írni, amit közölni akar a miniszterrel. Ez lesz a *miniszterpapiros*.

Tábori postai csomagokban nem romló élelmiszerek szállítása. A kereskedelemügyi miniszter a következő hirdetményt teszi közzé:

A hadseregőparancsnokság hozzájárulásával megengedem, hogy a tábori postai csomagokban ezentúl *nem romló élelmiszerek és élvezeti cikkek*, u. m.: kávé (szemes, vagy poralaku) cukor és cukorfelék, csokoládé, teásütemény (kake), tea, kétszersült, továbbá mindenfajta konzerv leforrasztott dobozokban — *szállíttassanak* Ezenkívül szabad a tábori postai csomagokban mézet is elhelyezni, ha az pléhtubusban, vagy dobozban akként van csomagolva, hogy ki nem emelhetik.

..FIREK..

A Katholikus Kör utolsó közmüvelődési estélye.

Pénteken, e hó 14 én tartja a Kath. Kör a Szent László teremben utolsó közmüvelődési estélyét, mely hatalmas befejező akkordja lesz a nagy sikerrel lefolyt négy estélynek.

Az estély szónoka Halász Gyula várad-velencei plébános és szentszéki ülnök lesz, azonkívül Bihari Ákos a Szigligeti-színház kiváló művésze fog szavalni. A zenei számok igen magas nívóú állanak, mert úgy az előadók, mint az előadandó művek a legkényesebb igényeket kielégíthetik.

Ugyanis ez alkalommal hallani fogjuk két igen kiváló pianistánkat Barabás Erzsikét és Paczkó Sarolta urleányokat.

Ugyanezen alkalommal a Paczkó Aladárné fele énekiskola növendékei egy gyönyörű Ave Mária-t énekelnek három szólamban.

Még egy kiemelkedő pontja lesz a nagysikerűnek ígérkező estélynek, Stachó Magda urleány hegedűjátéka, a ki most a fővárosból hazatérően a husvétii ünnepekre, készséggel ígérte meg közreműködését.

A zongora kíséretet Resch Mihály a kiváló zenetanár látja el. Az előadás délután 5 órakor kezdődik.

*** A nagyprépost adománya a Katholikus Népszövetségnek** Grócz Béla nagyprépost 100 koronát juttatott szerkesztőségünkhez a Katholikus Népszövetség céljaira. A Kath. Népszövetség igazgatósága ezután is hálás köszönetét fejezi ki az adományért.

*** Fischer Ervin zeneiskolája hangversenye.** A 4 ik honvédgyalog-ezred husvétii szeretadományára javára rendez e hó 15 én magas nívóú hangversenyt a Fischer Ervin zeneiskolája művésznövendők járdája, mint már jeleztük lapunkban. A szombati hangverseny iránt meggyilvuló érdeklődésből már most látható, hogy nagy előkelő közönséget fog odavonzani a pompás műsor és a nemes cél. A rendezőség a város notabilitásait személyesen kereste fel s a meghívásnak eredménye az lett, hogy a jobb jegyek már elkelték. Hlatky Endre főispán, Harmathy Károly kur. bíró, Grócz Béla nagyprépost, Hofmann ezredes, Philippi főörzsorvos, Pálffy Lajosné, Karácsonyi János dr. kaanonok, Brém Lőrinc kanonok, dr. Mazurek püspök, dr. Cziffra Kálmán, dr. Fráter Imre, dr. Vass Bertalan, Olasz Elemérné, Varró Domokosné, dr. Horványi Gyula, Gedeonné, dr. Sass Elemér, Havas Mór kir. tanácsos és még sokan az előkelő világból váltották meg jegyeiket. Jegyek: 1, 2 és 250 koronáért még kaphatók Huzella és Berger égnél. (Diákok, önkéntesek a földszinti állóhelyért csak 40 fillért fizetnek.)

*** Izabella főhercegné és a hadiárva.** Erőgyes főherceg főudvarmesteri hivatala értesítette Zichy János gróft, mint az Országos Katholikus Szövetség elnökét, hogy Izabella főhercegné és a katholikus hadiárva és özvegyek érdekében indított mozgalom fővédőségét elvállalta.

*** Schenkengel Sándor 100 koronája.** A közgyűlés elé kerül a tanács javaslata, hogy Schenkengel Sándor esatornafelügyelőnek munkásságáért havi 100 koronát szavazzon meg a város. Schenkengel Sándor működése sokoldalú és eredményes, a csatornázás fentartásában ép oly kiváló, mint a vízvezetési munkálatok fardhatatlan és gondos felügyeletében és ellenőrzésében. Reggeltől estig talpon van és dolgozik. Ő a mérnöki hivatal munkaeje megérdemli a fizetéspótlást e drága időben.

*** A lisztkészlet átvétele.** A Magyar Általános Hitelbank nagyváradii fióaja, mint a Haditermény Részvénytársaság nagyváradii megbízottja a megállapított gabona és lisztfeleslegeket április hó 13 án és 14 én délelőtt 8-12 ig és délután 2-6 ig az Apolló-épületben levő városi üzlethelyiségben készpénzfizetés ellenében veszi át.

*** Husvétii vásár.** Az Országos Kath. Szövetség hadiárva mozgalma és az Országos Katholikus Növendő Egyesület eszeművédelmi alapja javára rendezendő husvétii vásár csoportbeosztását a bizottság következőképpen állapította meg: Élelmiszer és ital (bor és sör) vezetők: Adler-Rácz Józsefné, Rejtő Sándorné, Szegegy-Maszk Aladárné; élőállatok (bárány, házinyul, szarvas) vezetők: Zichy Géza Lipótné grófné; játékszer vezetők: Vay Gáborné grófné; uő kalapok és divatcikkek vezetők: Pallavicini Györgyné ögrófné; pezsgő és dobány Schenek Istvánné; sütemény vezetők: Nako Berta grófné; tea vezetők: özvegy Matyasovszky Miklósné, kinek a Katholikus Lányok Országos Szövetsége és a Szent Margit Kör tagjai segédkeznek tombola vezetők: Novák Mártonné; virág és levelezőlap vezetők: Zichy Jánosné grófné és Novák Mártonné; pénztár vezetők: Torókné Kovács Hermán. A Vásár Virágvasárnapján, április 16-án reggel 9 órától este 9 óráig IV. Kossu h Lajos utca 3. szám alatt a Pálffy palota földszintjén lesz.

*** Bimbóhullás.** Reményi Ferenc biharszentandrásii jegyzőt és nejét Fekete Mariskát mely gyász érte, egyetlen kis gyermekük, Mancika, élete 5. évében elhunyt. A kis halott temetése ma, szerdán délután 3 órakor lesz a róm. kath. egyház szertartása szerint Biharszentandrás községben.

*** Ellenőrzik a közkórházakban kezelt katonákat** A belügyminiszter tegnap a közkórházakban és magánházakban ápolat katonák ellenőrzése tárgyában igen fontos rendeletet küldött Fráter Barnabás alispánhoz. A rendelet szerint a jövőben minden nem katonai kórházban ápolat katonát egy katonai ellenőrző bizottság fog ellenőrizni. A bizottság már a napokban megkezdí működését.

*** Szabadságolják a kéregtermelő munkásokat.** A földművelésügyi miniszter tegnap értesítette az alispánt, hogy a cserkéregtermelő munkások részére június 15 ig, de legfeljebb 4 hétre, a fenyőkéregtermelőknél május 1-től augusztus 15-ig, 10 hétre és a tannin termelőknél 6 hétre a katonai szolgálat alól felmentést fog adni. A felmentést azonban kérelmezni kell még pedig a hatóságok utján.

*** Halálozás.** Márki Jenőné sz. Volcsei Tanhoffer Anna, élete 35 ik évében elhunyt. Temetése ma, szerdán délután fél 5 órakor lesz a Kórház utca 53. sz. háztól, a kath. egyház szertartása szerint.

Forolin a legjobb és legbiztosabb toalett-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Husvétli Karneval Nagyváradon Aszódi Mihály cukorka, kávé, tea és déligyümölcs üzleteibe az összes hőjti konzervált halak és husvétli tojás cukorkák szebbnél-szebbek megérkeztek. Az árak még az előbbieknél, raktáron nagy mennyiségű áru, üzleti vállalatom központi főüzlet Kossuth-utca Sas palota, I. fiók Sas passaga, II. fiók Zöldfa passaga a kabaréval szemben teljesen újonnan átalakítva, úgy hogy a legkényesebb igényű cukorkavevők is, legfinomabb bonbonjait megtalálhatja, III. fiók Rákóczi-ut Csokoládé király Orsolya zárda épület. Kuzler Gerbaud bonbonok főraktára, IV. üzleti vállalatom trieszti kávé és teabehozatal szintén az Orsolya zárda épület Csokoládé király mellett. Telefon főüzlet 635, fiókok telefonja 610. Bőfőző cukorka előjgyűst el fogadok főüzletemben. — Nagyban: husvétli tojás és csokoládé, kávékrém, napolyi és az összes cukorkákból és halakból. Kondenzált tej, „Berna” védjegyű kapható. **Aszódi Kossuth-utca.**

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán: Trilby.
Csütörtök délután: Bánk Bán (Ifjúsági előadás.)
Csütörtökön este: János vitéz (F. Károlyi Leona fellépte) bérletszünetben.
Pénteken: Nagymama (F. Károlyi Leona fellépte) bérletszünetben.
Szombaton: A császárné (F. Károlyi Leona fellépte) bérletszünetben.

A bérlők figyelmébe. Megirtuk már több ízben, hogy a Szigligeti színház a meghosszabbított időnyre tekintettel, újabb ciklusra bérletet hirdet. Ezzel kapcsolatban figyelmébe kell ajánlanunk a színházi bérlőknek, hogy ebben az új bérleti ciklusban színre kerülnek az összes fővárosi ujdonságok és erre az időre esnek azok a méltán figyelmet érdemlő fővárosi vendégezreplések, amelyek a szezonvégeket szokták élénkíteni. Legfőbb szempontként azonban figyelmébe kell ajánlanunk a t. bérlőknek, hogy ez az utolsó bérleti ciklus mérvadó lesz a bérlők jövő évi jogainak biztosítására.

Bánk bán ifjúsági előadásban Csütörtökön délután ifjúsági előadást rendez a színház, amely alkalommal Katona Bánk bán-ja kerül színre.

Fedák Sári toalettjei Nagyváradon. Bármilyen nagy legyen is a háboru hullámverése, kétségtelen marad, hogy a női világot — ha takarékoskodik is a maga öltözködésével — mégis csak érdeklik a toalették és így különös érdeklődésre tarthat számot, hogy a hét folyamán a nagyváradai hölgy közönség gyönyörködhetni fog Fedák Sári három szenzációs toalettjében. Megirtuk már — ugyanis — hogy e hét csütörtökön kezd meg Nagyváradon három estére terjedő vendégszerelését Károlyi Leona, a Király színház Nagyváradon is közkedvelt művésznője, aki magával hozza Fedák Sárinak a fővárosban is óriási szenzációt keltező kosztümjeit. Ezek közül valósággal kápráz-

latóan fényesek a híres Fedák-János vitéz és Császárné kosztümök, amelyeket a vidék még egyetlen városának közönsége sem láthatott.

Legújabb táviratok.

Az ujságírók nesztora meghalt.

Budapest, április 11. (Saját tudósítónktól) Kaposvárról táviratozza tudósítók: Roboz István lapszerkesztő, az ujságírók nesztora ma, 92 éves korában meghalt A Somogy című lapot szerkesztette egész haláláig. Nyáron mindig Balatonfüreden tartózkodott, ahol Vaszary Kolos nyugalmazott hercegprimás vendége volt. A balatoni fürdők fejlesztéséért állandó agitációs fejtett ki.

Az osztrákok megértésre törekszenek.

Budapest április 11. (Saját tudósítónktól.) Az országos függetlenségi párt értekezletén Apponyi Albert gróf bizalmas közléseket tett, hogy az osztrákok mennyire méltányolják helyzetünket s megértésre törekszenek. A tanácskozásokat a napokban folytatják.

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság” április 9-iki számában tovább folytatja a haretéri képei nek közlését, az orosz, a balkáni és az olasz haretérről, — köztük vannak Molnár és Vámos, a két hős magyar haditengerészeti pilóta képei is. Egy képsorozat a Műcsarnok tavaszi kiállítását mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Zsoldos László és Walter Bloem regénye, Szöllösi Zsigmond tárcája, művészeti cikk, Turpitz főadmirális képe és életrajza. Egyéb közlemények: Ágai Adolf arcképe s a rendes heti rovatok: a haboru napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálórák stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem utca 4 sz.)

Az Étet szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) április 9-iki száma a következő tartalommal jelent meg: La Cucca Salus. Prohászka Ottokár. — Költemények: Banat. A. Dobay Mariska; A halál árnyékában Bardócz Árpád; Árpilisi bukolika. Páthi Ferenc; Viszontlátás. Murekőzy Gyula. — Mese a tavaszról (Elbeszélés.) Kádár Lehel. — Gondolatok. H.

K. — Boldog otthon. (Regény) Cyprián. — Vakok himnusz. Csák Zoltán. — Gyerekek. (Elbeszélés.) Andor József. — Kultúra. — Hírrel-hétre. — Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest I. Fehérvári ut 15/c. Előfizetési ár felévre 10 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

SZERKESZTOI POSTA.

A husvétli számra szánt dolgozatokat sziveskedjenek t. munkatársaink lehetőleg még e hét folyamán hozzánk juttatni.

A szerkesztésért felelős: **Dr. PAPP KAROLY.**

Eladó széna.

Várostól 10 percnyire.
Cim a kiadóban.

4. szám.

Bächer-féle **Sack** ekék, valamint egyéb **gazdasági felszerelések** jutányos árban kaphatók

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

Földbirtokra első-helyre leendő bekebelezés és előnyös feltételek mellett 65 és 50 éves törlesztés továbbá 10 éves egyszerű jelzálog kölcsönt folyósítunk.

Nagyvárad 1916 márc. 4.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Reszvenytársaság.

Telephon 3-98

Kristály Műjég-gyár

tisztelettel értesíti a n. é. fogyasztó közönséget, hogy a jég házhoz való szállítását megkezdte. Előjegyzések **levelezőlap** vagy **telephon** útján elfogadtnak.

Kristály Műjég-gyár
Gilányi-u. 5-7.

Telephon 3-98

Telephon 3-98

Modern kétszobás utcai lakás, előszobával, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel május elsejére kiadó.
Kertész-utca 12 c
Telefon 13—69.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 4100 eln. 18—1916. számú körrendelete folytán ezannál közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradai és idegen illetőségű 1898 évben született népfelkelésre kötelezettek bemutató szemléje Nagyváradon 1916 évi április hó 18, 19, 20 és 25 ik napján a következő sorrendben fog megtartatni:

1916. évi április hó 18 án (kedden) a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradai illetőségű 1898. évi születésű népfelkelésre kötelezettek A betűtől P-ig bezárólag.

1916. évi április hó 19 én (szerdán) a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradai illetőségű 1898. évi születésű R. kezdőbetűtől Z ig és a Nagyváradon tartózkodó 1898 évi születésű idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek között A. kezdőbetűtől F-ig.

1916. évi április hó 20 án (csütörtökön) a Nagyváradon tartózkodó 1898 évi születésű idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek között G. kezdőbetűtől Sz ig.

1916. évi április hó 25 én (pénteken) a Nagyváradon tartózkodó és 1898. évben született népfelkelésre kötelezettek között T. kezdőbetűtől Z ig és az előző szemlékről elmaradt 1897—2865. évi születésű nagyváradai és idegen illetőségű népfelkelésre kötelezettek.

Ennek folytán felhívom a fentírt születési évfolyamhoz tartozó népfelkelésre kötelezetteket, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor Lázár Vilmos-utca 3. sz. a. (volt esendőrszola) sorozó teremben tisztán és zserdis öltözetben jelenjenek meg annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezettetnek elő s ezen felül katonai bünvádi uton is felelősségre fognak vonatni.

A népfelkelési bemutató szemlén nem tartoznak megjelenni és egyuttal bizonytalan időre a népfelkelési tényleges szolgálat alól foglalkozásuk alapján fel vannak mentve:

a) a pénzügyőrségnél tartósan alkalmazottak;

b) a vasutaknál és azok műhelyeiben, a forgalmi, pálya fentartási, vontatási, műhelyi és szerelvénytársaságokban, továbbá a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazottak;

c) a posta és távírda intézetnél tartós alkalmazásban álló népfelkelésre kötelezettek;

d) a köszönbénya munkás osztályokhoz tartozók;

e) a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi: LXVIII. t. c. 4. § a alapján személyes szolgálatokra az összeírás előtt kiállított egyének, feltéve, hogy rendeltetésük folytán állandó tartózkodási helyüket már elhagyták és a bemutató szemléig vissza nem térnek;

f) a határrendőrségnél állandóan és hivatásszerűen alkalmazott egyének (a szolgák kivételével)

az a) b) c) d) és f) betűk alatt említett népfelkelésre kötelezettek azt, hogy állandóan tartósan és hivatásszerűen vannak alkalmazva, felettes hatóságuk stb. illetve

munkás osztály parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazásában állók szolgálati főnökségük által szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal a városi tanács katonai ügyosztályánál a szemlét megelőzőleg tartoznak igazolni.

Az a), c) és f) betűk alatt említett egyének azonban csak abban az esetben igényelhetik a felmentést, ha az említett minőségükben 1916 évi március hó 1 óta vannak alkalmazva és ezen körülmény a fenti bizonyítványban szintén igazoltatik.

Azon népfelkelésre kötelezett, aki a tevévési parancsnak nem engedelmessékedik s a bemutató szemlén nem jelenik meg, egy hónapi fogháztól aét évig terjedő börtönnel büntetettetik.

A bemutató szemlén való megjelenés alól foglalkozásuk alapján fel vannak mentve:

1. a nyilvánvalóan alkalmatlanok, vagyis azok, akik a következő foglalkozások valamelyikében szenvednek: egyik kez vagy láb hiánya, mindkét szem vakvége, siketnéma ság, hulyeség, bírólág kimondott tébolyodottság, örültség vagy gyengeelméjűség;

2. az egyéb elmebeteg;

3. akik annakidejében a sorozáskor tör-

lendőnek osztályozottak;

4. akik felülvizsgálásuk alkalmával mindennemű népfelkelési szolgálatra alkalmatlannak nyilváníttak, akár élveznek rokkantsági nyugdíjat, akár nem;

5. a hadsereg, illetőleg honvédség nyilvántartásában álló és rokkantsági nyugdíjjal ellátott egyének.

6. akik a háboruban történt megsebesülésük folytán felülvizsgálat után a tényleges szolgálatból elbocsáttattak.

A rokkantsági nyugállományba helyezett esendőrok közül azok, akik felülvizsgálat után nem osztályozottak mindennemű népfelkelési szolgálatra alkalmatlannak, valamint a sebesülési pótdíjjal ellátott összes egyének — kivéve a 6 pont alatt említett egyének — a népfelkelési bemutató szemlén megjelenni tartoznak.

Az eskorban szenvedők a népfelkelési bemutató szemlén megjelenni tartoznak, mi-ért is felhivatnak, hogy ezen betegségét igazoló iratokat amennyiben ilyenekkel rendelkezők — a szemle bizottságnak mutassák be.

Nagyvárad, 1916 április 6.

Eleméry Ferenc

katonai ügyi tanácsnok.

Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Alaptőke: egy millió K.
Tartalékalap: 122,000 K.

Elfogad moratóriummentes betéteket felmondás nélkül s azokat a betét napjától kezdve igen előnyösen kamatoztatja.

Leszámitol váltókat. Jelzálog kölcsönöket folyósít.

Kiadó

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba télikert, hall, diszkert, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával azonnal kiadó. Értekezni lehet a

Nagyvárad Takarékpénztárban. Telek-y-u. 2.

NAGYVÁRAD VÁROS
VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:
NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM. TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a **WOLFRAM LÁMPÁK** ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, izzólámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Fűszerelő telefonja 55.

Fűszerelő telefonja 55.